

prostoru (Kad je care bio *prema* crkvi). Njegova upotreba je mnogo češća u nematerijalnom, prenesenom značenju: odnos rod telja prema deci, pojedinca prema društvu; ljubav prema knjizi, prema otadžbini; dužnosti starijih prema mladima; obzir prema slabijima itd.

Osmotrimo, najzad, treće značenje predloga *prema* u kojem je on upotrebljen u primerima Milana Rešetara i Pavla Rogića. Pre no što pristupim razgledanju njihovih rečenica, navest ću šta Živojin P. Simić kaže o takvoj upotrebi predloga *prema* u svojoj Gramatici (v. Srpska gramatika, Bgd. 1922, str. 225/226): »S predlogom *prema* reč u sedmom padežu pokazuje (tačka b: da se nešto poredi s onim što ona znači. – Primeri: Već sam mlada prema tebi rasla. Prema gubernu valja se pružati. A jedan ti *prema njemu* Marko. Ovo su prosjaci prema njima«.

Omotrimo sad rekciju *prednost prema*, koju nalazimo u navedenoj rečenici Milana Rešetara. Kad je sažmemo – radi boljeg pregleda – dobit ćemo: Ratkovićev molitvenik ima prema oktoihu i psaltiru golemu prednost. Jasno je da Rešetar ovde usporuđuje, radi vrednovanja, mali molitvenik s oktoihom i psaltinom, ali on je dao samo zaključak na osnovu isporuđbe. On je mogao duljiti na ovaj ili onaj način (npr. Rezultat mojih proučavanja ova tri spomenika je da...), ali on je smatrao da se to po sebi razume i da je dovoljno reći, kao zaključak, ono što je rekao (mali molitvenik što ga je... ima *prema njima* tu veliku prednost...).

Na sličan način možemo obrazložiti i rečenicu Pavla Rogića.

Završujući ova razmatranja ne mogu inače već da još jednom naveden eliptičan stih narodne pesme: A jedan ti *prema njemu* Marko.
Pavle Radivojević

KORISTAN, ALI TEŠKO DOSTUPAN RJEČNIK

Krajem prošle godine pojavio se u Wiesbadenu u izdanju Otta Harrasowitza, poznatog izdavača slavističke literature, prvi, a

polovinom ove godine drugi svezak rječnika našega jezika pod naslovom *Rückläufiges Wörterbuch des Serbokroatischen*. Uskoro će izaći i posljednja dva sveska. Naslov nije lako prevesti jer još nemamo općeprihvaćenog naziva za takve rječnike. Do sad su se različito nazivali: rječnik a tergo, odostražni rječnik, odostražnik, unazadni rječnik i sl. To je rječnik u kojemu riječi nisu poredane abecednim redom od početka, kao u većini rječnika, nego od kraja. Bez mnogo tumačenja bit će odmah jasno čim vidimo primjer. Evo početka slova č (str. 210):

č	rumbáč
áč	glòbáč
báč	grbáč
razglàbáč	ktbáč
ogrèbáč	kòrbáč
vrèbáč	tòrbáč
pregibáč	dùbáč
gòmbáč	

Koliko je to za nas novost, takvi r'ečnici nisu novost. Već 1904. izrađen je za latinski jezik,¹ 1944. za starogrčki,² a zatim i za ostale jezike.³ Od slavenskih jezika dva su ruskoga jezika,⁴ oba izrađena u Njemačkoj, gdje je izašao i rječnik staroslavenskoga jezika⁵ koji u drugom dijelu ima stsl. riječi

¹ Otto Gradenwitz, *Laterculi vocum latinorum*, Leipzig, 1904.

² Paul Kretschmer, *Rückläufiges Wörterbuch der griechischen Sprache*, Göttingen, 1944; C. D. Buck – W. Petersen, *A Reverse Index of Greek Nouns and Adjectives*, London, 1944; F. Dornseiff – B. Hansen, *Rückläufiges Wörterbuch der griechischen Eigennamen*, Berlin, 1957.

³ *Dictionar Inevers*, Academia Republicii Populare Romine, Institutul de lingvistica din București, Bukarest, 1957.

Dizionario inverso italiano, a cura di M. L. Alinei, Mouton et Co. The Hague, 1962; E. Mater, *Rückläufiges Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache*. 1965 Postoji i manji odostražnih za sanskrit i staro-ranski.

⁴ H. H. Bielfeldt, *Rückläufiges Wörterbuch der russischen Sprache der Gegenwart*, Berlin, 1958; *Russisches Rückläufiges Wörterbuch*, zusammengestellt von R. Greve und B. Kroesche unter der Leitung von Max Vasmer, Berlin-Wiesbaden, 1958.

⁵ L. Sadnik und R. A'tzetmüller, *Handwörterbuch zu den altkirchenslavischen Texten*, Heidelberg, 1955.